

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt V. Purgatorii locum esse aliquem, in quo justorum purgantur peccata, contra Græcos demonstratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

ritum eum latere non poterit : eam autem ipso exordio in azymo consecrasset supra ex Leone diximus, qui capite 24. dicit sanctos Martyres primitivæ Ecclesiæ nostris azymis faginat.

C A P V T V.

Purgatorii locum esse aliquem, in quo iustorum purgantur peccata, contra Græcos demonstratur.

Purgatorium esse in primis probatur ex omni cura, quæ pro defunctis habita est, tam in veteri, quam in novo Testamento, atque in illo quidem primò ex lib. 2. Machabæor. cap. 12. in quo Judas orare fecit pro mortuis, & subiungitur in textu: Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis orare, ut à peccatis solvantur. Unde quinque colliguntur. Primò posse mortuos à peccatis solvi, & proinde Purgatorium esse. Secundò sacrificia & orationes illis prodesse. Tertio non expiari semper in morte omnes peccatorum reliquias, ut fingit Lutherus. Quarto posse hominem pie mori, & tamen habere aliquid solvendum. Ultimò hoc esse de fide.

2. Mach. 12.

Tobias 4.

Secundò, exemplo Tobia, qui filium suum docuit panem & vinum ponere super sepulcrum iusti: id est, elemosynam dare, ut pro eo oreretur alioqui ridiculum esset ponere panem & vinum super sepulchrum. Dicit autem iusti pro Fidelis, qui pè in Domino defunctus sit. Inde etiam nunc in aliquibus Ecclesiis usitatum est, ut in die Commemorationis omnium animarum, panem & vinum ponant super sepulchra suorum defunctorum, quæ cedunt in usum Ministrorum Ecclesiæ, & aliorum pauperum. Nam in his elemosyna ipsa valet coram DEO pro defuncto, etiam si ipsi parum fortasse oraverint pro defunctis illis, Abulus si qui itreperunt debent per Episcopos emendari.

1. Reg. 11. 2. Reg. 1. 1. Mach. 9

Tertio, exemplis populi Israel, quoties luxit obitum clarorum virorum multis diebus: ut habitatores Jabes-Galaad luxerunt Saul Regem septem diebus. 1. Reg. ult. David luxit pro Jonatha, aliusque ex populo Israel in prælio occisis. 2. Reg. 1. Populus Israel luxit interitum Judæ Machabæi diebus multis lib. 1. Machab. 9. & horum similes. Nam diurnus iste luctus præsertim conjunctus cum jejunio, non significat solam mentis tristitiam, sed & orationes & sacrificia, quæ per dies istos pro defuncto sunt oblata DEO.

1. Cor. 15.

Marc. 10.

Quarto, ab exemplis novi Testamenti, de quibus meminit Apostolus Paulus 1. Corint. 15. dicens: Quid faciunt, qui baptizantur pro mortuis, si omnino mortuis non resurgunt? Baptizari enim hic significat pati, j. xra illud Christi ad filios Zebedæi: Potestis baptizari, quo ego baptizor, baptizari? Marc. 10. Baptizari ergo pro mortuis est aliquid pro eorum salute sustinere. Cujusmodi sunt opera satisfactoria, ut jejunia, orationes, elemosynæ, peregrinationes, oblationes, &c.

Matt. 12.

Deinde Purgatorium esse, probatur secundò & principaliter ex verbis Christi Domini. Matt. 12. ubi peccatum contra Spiritum sanctum dicit non remitti neque in hoc sæculo, neque in futuro. Ex quibus verbis facti interpretes colligunt esse aliquorum peccatorum remissionem post hanc vitam. Quò pertinet & illud de ingrato & iniquo servo, quem Dominus tradidit tormentibus, quo-

ad usque redderet ei universum debitum. Matt. 18. Ita & de incarcerato à iudice ait: Amen dico tibi, non exies inde, donec reddas novissimum quadranssem. Matt. 5.

Tertio ex verbis Apostoli 1. Cor. 3. Si cujus, inquit, opus arserit, detrimentum patietur, ipse tamen salvus erit, sic tamen quasi per ignem. Quo quidem in loco observandum est A postolum uti similitudine architectorum, quorum unus super fundamentum lapideum atque solidum ex pretiosa erigit materia domum, quæ non timeat ignem: alter super fundamentum simile exstruit ædificium ex combustibili materia, ut stipulis, ligno, &c. Hoc duplici ædificio si ignis applicetur, prius quidem integrum manebit etiam salvo architecto, si sit intus: posterius verò brevi per ignem devorabitur, & architectus inclusus non nisi egredietur per ignem, in quo transitu non quidem morietur, sed tamen ejus corporis leviores partes incolumes non egredientur.

Huic sententiæ consonant dicta Prophetarum: ut Davidis Psalm 65. Transivimus per ignem & aquam, & eduxisti nos in refrigerium. Eccl. 4. Si abluerit Dominus fordes filiarum Sion & sanguinem Jerusalem laverit de medio ejus, in spiritu iudicij & spiritu ardoris. Hæc verba D. Augustinus interpretatus est de igne Purgatorio, de Civitate DEI lib. 20. cap. 25.

Eundem sensum habent verba Prophetæ Malachia cap. 3. Ipse sedebit confians, & emundans argentum, & purgabit filios Levi, & colabit eos quasi aurum, & quasi argentum. Accedunt & illa verba Prophetæ Zachariae, cap. 9. Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinculos tuos de lacu, in quo non est aqua.

Quod aliquanto clarius expressit B. Petrus Apostolus Act. 2. loquens de Christo: Quem Act. 2. DEVS suscitavit, solvens doloribus inferni. Dolores enim inferni eorum, qui à Christo soluti sunt, nulli alii sustinuerunt, quam qui tunc erant in Purgatorio. Nam qui erant in limbo Patrum, nullos dolores patiebantur.

Quarto, plurimum huic faciunt verba Apostoli Pauli ad Philipp. 2. ubi docet de gloria Christi, & inter alia dicit: Ut in nomine Jesu omne genu flexatur caelestium, terrestrium, & infernorum. Per quos tres ordines intelliguntur Angeli in caelis, homines fideles in terris, & animæ defunctorum in Purgatorio sub terra. Nam qui in inferno sunt damnatorum, non adorant Christum, sed blasphemant.

Quinto probatur ex Petribus Græcis & Latinis. Ex Græcis. Primus Clemens lib. 48. longam orationem describit pro defunctis fieri solitam.

Dionysius de Ecclesiastica Hierarchia cap. 7. pat. 3. Accedens, inquit, deinde venerandus Anistes precem sacram super mortuorum peragit, precatur oratio illa divinam clementiam, ut cuncta divinitas per infirmitatem humanam admissa peccata defuncto, eumque in luce statuas, & regione vivorum.

Athanasius 34. ad Antiochum quaerit, Num animæ sentiant utilitatem ex orationibus vivorum? Respondet sentire omnino.

Basilius in Liturgia instituit orationem pro mortuis. Idem Basilius, qui magna apud Græcos pollet auctoritate, sæpè alibi Purgatorium statuit. In illud Isaiæ 9. Quod iniquitas ardebit us ignis, hæc habet: Preparatam enim materiam per peccata tolli, atque corrumpi, à divina bonitate ordinatum est, in beneficium hominum. Et in illud, Ut aridum gramen comedatur ab igne, & comburetur in densitatis sylvæ, ita ait: Si ergo nudaverimus peccatum per confitio-

Matt. 18.

Matt. 5.

1. Cor. 3.

Psal. 65.

Isaiæ 4.

Malach. 3.

Zach. 9.

Act. 2.

Clem.

Dion. Areop.

Athanas.

Basilius.

confessionem, fecimus ipsum aridum gramen dignum, quod a purgatorio igne consumatur. Idem infra ostendit, quod terrena traduntur igni punitorio in beneficium animae, sicut & DEIS innuit dicens: Ignem veni mittere in terram. Et infra in illud, Et erit populus tanquam a flammis rogi combustus homo; hæc ait: Non minatur destructionem, sed purgationem significat, juxta quod ab apostolo dictum est: Si cuius opus arserit, detrimentum patietur, ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem.

Idem S. Basilus in libro de Spiritu sancto ad Amphilochoium cap. 1. s. ipse nos baptizabit in Spiritu sancto & igne. Ignis baptismum, vocans examinationem Judicij, ut inquit Apostolus: Uniuscujusque opus, quale sit ignis, probabit. Et rursus: Dies enim Domini declarabit, quia in igne revelabitur.

Greg. Nyss S. Gregorius Nyssenus, in Oratione de defunctis ultra medium, hæc ait: Similes quippe nos DEO reddit liberum arbitrium. Ut ergo & libertate matura non privetur, malumque deleatur, excogitavit hoc DEI sapientia inventum, permittit scilicet hominem in ijs esse, in qua prolabi voluit, ut degustatis malis que exoptavit, & experientia discens, quibus cum rebus quantas committaverit, sponte sua revertatur ad pristinam beatitudinem per desiderium, affectus omnes rationi non parentes velut natura omne excutiens, vel in presenti vita per cautionem & philosophiam expurgatus, vel post præsentem peregrinationem, per ignis purgatorij fornacem. Et infra: Quod si in affectus rationis expertes declinatibus brutorum pelle adjunctice usus ad prævas animi affectiones, longè aliud post hoc consilium, capiet de bono diligendo post discessum a corpore, agnosces quantum si: inter virtutes & vitia discrimen. Cum divinitatem participare non poterit, nisi prius immixta animo sordes igne purgatorio expurgentur. Et infra: Et Propitias audivimus, quique cum illis, & post illos scire, per virtutem, & Philosophiam ad perfectionis culmen pervenisse discipulos, inquam, & Apostolos, & Martyres, omnesque, qui conjuncta cum virtute vitam adducta materia vita prævulerunt. Qui etsi numero paucioris sint, si cum eorum copia, qui malo abarserunt, conferantur, posse tamen in carne virtutem colere ostenderunt. Reliquos vero per disciplinam posteriorem in purgativo igne deponentes affectus materiales, inque gratiam a principio natura concessam per desideria bonorum redeuntes. Idem Nyssenus in Oratione de infantibus immaturo abortis propè initium: Quid de ipso infante, scilicet abrepto sentiendum? quo modo de his qui hoc pacto obierunt, judicandum? Aspiciunt & illa anima judicem? Sistetur & illa cum cæteris ante tribunal? subibit antea cæta vita iudicium? dabitne dignas penas expurgata igni juxta Evangelij dicta, an vero potius rore benedictionis erit recreata? Evangelij verò locum intelligit, quam frater ejus Basilus in Esaiam, ignem veni mittere in terram.

Eumenius Eumenius in primam ad Corinth. explicans illud 3. cap. ipse vero salvus erit, sic tamen quasi per ignem, hæc habet: Vel etiam hoc pacto possumus intelligere. Qui superadificaverit materiam facile combustibilem, omnino projectus est. Detrimentum enim passa sunt ipsius studia, ipse vero salvus erit? Quisnam? qui superadificaverit aurum & argentum, & lapides pretiosos. Cum enim de ipso dixisset, quod mercedem accipiet, nunc ait, qualem mercedem, hoc est, salutem? Salvus autem eris cum dolore & ipse, ut par est, cum qui per ignem transit, modicarumque inharerentium sibi sordium indiget purgatione. Nam DEI solius est perfecta impeccabilitas, homines autem quamta libet justis, non sunt omnino muresi. Dicitur enim, quod in multo omnes peccamus, & nemo mundus a peccato, etiam si unus dies fuerit vita ipsius. Dicitur quippe est

a Malachia etiam, quod ut ignis in fornace, ut que herbam lavantium lavabit, & mandabit aliquos DEUS.

Idem Eumenius citat Basilii Commentarios super Esaiam interpretantis locum illum, Salvus erit, sic tamen quasi per ignem, his verbis: In Commentariis in Esaiam S. Basilus iterum hunc textum repetens, de purgatione ipsum intellexit.

Theodoreus explicans dictum Pauli locum hæc ait: Ignem hunc, credimus Purgatorium, in quo purgantur anima, tanquam aurum fornace.

Basilus Seleucianus Chrysofomi familiaris in quarta de Davide Oratione in ipso fine: Ne expectemus (inquit) ut igne curemur, ubi perpendendum est illud, igne cremari.

Gregorius Nazianzenus in Oratione in Casarium, circa finem inquit: Et nostras & eorum, qui quasi in via paratiores prius ad hospitium pervenerunt, animas commendemus. Ibidem Oras. pro anima ejusdem Casarii. Idem Nazianzen. in Oratione ad eos qui vocantur, & non accurrerunt, prope finem: Superadificantes fundamento fidei, non lignum, non herbas, neque stipulam, materiam tenuem, & facile combustibilem cum igne judicabimur, vel purgabimur, sed aurum, argentum, &c.

S. Ephrem in suo Testamento. Assidue, inquit, in vestris orationibus mei memoriam faciatis, etenim in vanitate, iniquitate vitam peregi meam.

Cyrillus Catechesi 5. Mystagogica: Denique pro omnibus oramus, qui inter nos vitam sancti sunt, maximum credentes esse animarum juvenum, pro quibus offertur obsecratio sancti illius & tremendi sacrificij.

Eusebius lib. 4. de vita Constantini dicit, eum voluisse sepeliri in celebri templo, ut fieret particeps multarum orationum.

Epiphanius in fine operis contra hæreses numerat inter dogmata Ecclesie orationem pro defunctis: & hæres. 75. Aetium hæreticum facit, quia hoc negabat.

Chrysofomus Homil. 41. in priorem ad Corinthios: Juretur, inquit, mortuus non lacrymis, sed precibus, supplicationibus, etiam nosynis. Et infra: Ne fatigemur mortuis auxilium ferre, preces pro illis offerentes. Homil. 69. ad populum: Non temere ab Apostolo hac sententia fuerunt, ut in tremendis mysteriis defunctorum agatur commemoratio: sicut enim inde multum illis contingere lucrum, utilitatem multam. Idem Homil. 32. in Matth. & 84. in Joan. Homil. 3. in Epistol. ad Philip. & 21. in Acta Apostolorum, & alibi.

Theodoreus lib. 5. histor. c. 26. scribit Theodosium Juniores, procubuisse ad reliquias sancti Joannis Chrysofomi, & orasse pro animabus parentum suorum Arcadii, & Eudoxie jam defunctorum.

Theophylactus in Cap. 12. Luc. Hoc autem dico, inquit, propter oblationes & distributionis, quas fiunt defunctis, qua non parum conducunt etiam ijs, qui in gravibus delictis mortui sunt.

Damasceus in libro de iis qui in fide migraverunt, probat hanc veritatem testimoniis multis, Dionysii, Achanasii, Gregorii Nazianzeni, Gregorii Nysseni, & aliorum. Vide etiam Palladium in historia Lausiacæ cap. 41.

Ex Latinis autem Patribus ferè nullus est qui dissentiat. Sufficit autem contra Græcos Græcorum Patrum sententias retulisse.

Objicit Augustinus, qui 21. Civit. cap. 26. & in Enchirid. cap. 69. dicit dubitari posse, an post hanc vitam anima torqueantur purgatorio igne.

Respond. Non dubitare de pœna animarum, sed de modo ac qualitate pœnæ, Nam in priori loco, solum dubitat, An purgatorius ignis sit idem

Matth. 1. Cor. 3. Theodor. Bas. Sel. Greg. Naz. Cyrill. Euseb. Epiphani. Chrysof. Theod. Theophyl. Damasc. Basilus.

S. S. S.

idem in substantia cum Gehennæ igne: in 2. An post hanc vitam urantur animæ igne doloris de amissione temporalium, quo huc solent.

Apo. 2. 1. Denique rationibus probatur. Prima. Ex illo *Apo. 2. 1.* Apocal. 21. *Non intrabit in illud aliquid coinquinatum.* At multi fidelium hinc emigrant, qui maculas vitæ suæ non satis expiunt: itaque post obitum purgari debent, ut digni fiant ad inhabitandam civitatem sanctam in cælis.

Secunda. Cum in nobis sint aliqua peccata levia sive venialia, fieri potest, ut quis cum huiusmodi venialibus moriatur. Ergo assignari debet aliquid quo purgentur.

Num. 12. Tertia. Cum reconciliantur homines DEO, non dimittitur semper tota cum peccato pœna: Ergo si antequam solvatur, moriatur homo, illam alibi solvere tenetur. Probatur antecedens. Nam Mariæ *Num. 12.* dimissa fuit culpa, & tamen jubente DEO luit pœnam per hebdomadam unam. Item in pœnam adulterii Davidis moritur infans: in pœnam numerati populi grassatur pestis.

Exod. 32. Respondent primò, hanc pœnam non esse in satisfactionem, sed in remedium, cum eam patiantur iusti. DEUS pepererat populo *Exod. 32.* & tamen in pœnam peccati multi occiduntur, cetè non ad emendationem, quomodo enim post mortem emendatio?

Respondent, secundò, in morte deleri omnia. Contrà sequeretur absurdum, nempe unam & eandem esse pœnam, pro gravissimis ac levibus peccatis.

2. Mach. 12. Quarta ratio. In quo omnes conveniunt gentes, vix aliunde provenire potest, quàm à naturali lumine: quæ enim sunt ab hominibus efficta, varia sunt pro varietate gentium. Sed opinio de Purgatorio omnibus Gentibus est communis: (non tamen multæ de pœnis fabulæ, quas sibi quisque pro capite suo finxit) Igitur à lumine naturæ procedit. Sicut DEUM esse, non autem varios, & multiplices esse Deos. Probatur minor. Ita Hebræi *2. Mach. 12.* Mahumerani in Alcorano, ubi Purgatorium discrete habetur: Ethnici in Phædone & Gorgia Platonis.

Quinta. Videmus aliquos morientes valde bonos, alios valde malos, alios mediocriter bonos. Ergo sicut ratio dicit valde bonos statim præmiandos felicitate æterna; valde malos æternis puniendos suppliciis: sic dicit esse temporarias pœnas pro mediocriter bonis.

Sexta. Testantur gravissimi auctores animas apparuisse, renunciantes se in purgatorio versari, implorantes auxilium à vivis. Anima Paschafii apud Gregor. Turon. Sancti Severini apud Petrum Damianum: Fursæ apud Bedam à mortuis resurgens multa narravit de Purgatorio: fororis sancti Malachiæ apud Bernardum, &c.

Pro solutione tandem argumentorum notandum est primò, quod Scriptura sacra frequenter duorum dumtaxat locorum, scilicet Cæli, & Inferni meminit, partim factum est, quia respicit ad sententiam extremi iudicii DEI, qua alii ad beatitudinem, alii ad damnationem mittentur: nec erit porro tempus purgationis. Partim, quod sub nomine iustorum, qui beatitudinis fiunt participes, etiam continentur constituti in Purgatorio: quia de sua beatitudine certi sunt, tamen eam nondum habeant. Partim denique quod omnis legis fines duo sunt: scilicet decernere iustis præmia, & iniquis supplicia: tamen in utriusque conveniunt gradus, ut nec paria sint quorumlibet

iustorum præmia, nec pœnes pœne iniquorum omnium.

Secundò, ordinarius locus Purgatorii est prope infernum damnatorum, in medio terræ, quo & Christus in triduo mortis suæ descendit. Quod autem quidam leguntur Purgatorium suum habuisse in aliis locis, id speciali DEI ordinatione factum est, in terrorem viventium, ne pœnas Purgatorii leves putent, & libenter peccent. Potest quoque dici, istas animas non continuè fuisse in locis istis extraordinariis, sed pro ordinatione DEI aliquando dumtaxat apparuisse viventibus, reliquo tempore fuisse in ordinario loco Purgatorii.

Tertiò, non mirum est animas in Purgatorio torqueti ab igne certo tempore, cum alia torquantur in infernali igne in perpetuum, exigente & operante divina iustitia, quæ novit igni dare virtutem, ut animas affligat, nec unquam absumat, neque ipse consumatur.

C A P V T V I.

An Sanctorum animæ DEVM videant, & verè beatæ sint ante diem iudicii.

PRæcipuus Græcorum, aliorumque Schismaticorum error, ut ex Concilio Florentino, & D. Thoma *Opusc. 6. cap. 9.* constat, ille fuit, ut asserebant nec Beatorum animas ante extremi iudicii diem beatitudine frui, nec impiorum inferni igne puniri. Cujus oppositum definitum fuit in Concilio Florentino *Sessione ultima*, in decreto unionis Latinorum cum Græcis, ac novissimè in Tridentino *Sessione 25.* Ac demum post longam inquisitionem idem definitur *Benedictus 12. in Extravag. quæ incipit; Benedictus DEVS:* quam refert Alphonsus à Castro *lib. 3. contra hæreses, verbo Beatitudo.*

Facile autem erit veritatem hanc contra Græcos convincere tum scripturarum auctoritate, tum Græcorum Patrum, aliorumque Orientalium testimonio: quarum plurima adducit doctissimus Gennadius Patriarcha in *Expositione pro Concil. Florentino. cap. 4.* ac Cardinalis Bellarm. *Tom. 2. Controversia 4. generali lib. 1. cap. 3.*

Primò igitur Scripturæ auctoritate comprobemus. *Luc. 23.* *Hodie mecum eris in paradiso.* Vel hic Dominus promittit paradysum terrestrem latroni, vel cælestem, sed futurum, sicut exponitur ille locus, *Qui non credit jam iudicatus est,* id est, iudicabitur: vel jungendum est *hodie* cum verbo, *dico,* hoc modo: *Hodie dico tibi,* &c. vel promissit in præsentem habiturum visionem beatam, quæ est paradysus cælestis. Non primò: quia Dominus promittit animæ convenientem ei paradysum. At quid animæ cum pomis, & frugibus terrenis? Non secundum quia non est recurrendum ad figuras, cum aperta sunt verba, & nihil inutile sequitur absurdum: sicut nec in illis: *Qui non credit,* &c. Non est enim sensus, iudicabitur, sed jam iudicatur à seipso, cum nolit veram amplecti fidem. Secundò, quia dixit Christus, *mecum.* At Christus non erat futurus in beatitudine, cum jam in illa esset, nec voluit dicere, eris mecum, sicut alii omnes sunt, quia Christus ubique est, nihil enim speciale ei promissit. Neque tertium, hoc enim est ridiculum: nonne videbat læto Dominum illa die loqui? Deinde *Hodie* respondet illi adverbio,

Quando,